

PRŮVODCE BETONÁŘSKOU NORMOU

(ČSN EN 206+A1 - Část 1: Specifikace, vlastnosti, výroba a shoda) a ČSN P 73 2404

T5 - Klasifikace konzistence					
Podle rozliti EN 12350-5 [mm]	Podle stupně zhutitelnosti EN 12350-4 [-]	Podle sednutí kužele EN 12350-2 [mm]	Podle sednutí rozliti EN 12350-8 [mm]		
F1 ^{a)}	≤ 340	C0 ^{a)} ≥ 1,46	S1 10 až 40	SF1	550 až 650
F2	350 až 410	C1 1,45 až 1,26	S2 50 až 90	SF2	660 až 750
F3	420 až 480	C2 1,25 až 1,11	S3 100 až 150	SF3	760 až 850
F4	490 až 550	C3 1,10 až 1,04	S4 160 až 210		
F5	560 až 620	C4 ^{b)} < 1,04	S5 ^{a)} ≥ 220		
F6 ^{a)}	≥ 630				

Stupně konzistence podle jednotlivých metod nejsou přímo vzájemně srovnatelné.

^{a)} S ohledem na malou citlivost zkušebních metod na konzistenci mimo určité hodnoty se doporučuje používat pro zkoušky pro:
- sednutí ≥ 10 mm a ≤ 210 mm
- stupeň zhutitelnosti ≥ 1,04 a < 1,46
- sednutí rozliti > 550 mm a ≤ 850 mm

^{b)} C4 se používá pouze pro lehký beton.

^{c)} Klasifikace konzistence pro samozhutitelný beton (SF3). Klasifikace není použitelná pro beton s D_{max} větším než 40 mm.

(podbarvení) - doporučený rozsah zkušební metody

Mezní hodnoty pro stupně chemického působení rostlé zeminy a podzemní vody (tabulka 2 normy)				
Agresivní chemické působení uvedené v tabulce T2 je založeno na působení rostlé zeminy a podzemní vody v rozmezí od +5 °C až do +25 °C a pro velmi mírnou rychlost vody blíží se nehybnému stavu. Pro odstupňování je určující nejvyšší hodnota jednotlivých chemických charakteristik. Pokud jsou dvě nebo více chemických charakteristik stejného stupně, pak v případě, že zvláštní studie pro tento specifický případ neprokáže, že to není nutné, je potřeba použít nejbližší vyšší stupeň.				
Chemická charakteristika	Referenční zkušební metoda	XA1	XA2	XA3
Podzemní voda				
SO ₄ ²⁻ [mg/l]	EN 196-2	≥ 200 a ≤ 600	> 600 a ≤ 3 000	> 3 000 a ≤ 6 000
pH	ISO 4316	≤ 6,5 a ≥ 5,5	< 5,5 a ≥ 4,5	< 4,5 a ≥ 4,5
CO ₂ [mg/l] agresivní	EN 13577	≥ 15 a ≤ 40	> 40 a ≤ 100	> 100 až do nasycení
NH ₄ ⁺ [mg/l]	ISO 7150-1	≥ 15 a ≤ 30	> 30 a ≤ 60	> 60 a ≤ 100
Mg ²⁺	ISO 7980	≥ 300 a ≤ 1 000	> 1 000 a ≤ 3 000	> 3 000 až do nasycení
Rostlá zemina				
SO ₄ ²⁻ [mg/kg] ^{a)}	EN 196-2 ^{b)}	≥ 2 000 a ≤ 3 000 ^{c)}	> 3 000 ^{c)} a ≤ 12 000	> 12 000 a ≤ 24 000
Kyselost podle Baumann Gully [ml/kg]	ČSN EN 16502	> 200	v praxi se nepoužívá	

^{a)} Jílovité zeminy s propustností menší než 10⁻⁵ m/s se přiřadí do nižšího stupně.
^{b)} Zkušební metoda předepisuje vyluhování SO₄²⁻ kyselinou solnou. Jestliže jsou k dispozici zkušenosti v místě užití betonu, lze alternativně použít vyluhování vodou.
^{c)} V případě nebezpečí hromadění síranových iontů v betonu při střídavém vysoušení a zvlhčování nebo v důsledku kapilárního sání se mezní hodnota 3 000 mg/kg musí zmenšit na 2 000 mg/kg.

Nejkratší doba ošetřování betonu [dny] ^{a)} (podmínky ošetřování uvádí ČSN EN 13670)					
Vývoj pevnosti betonu ^{c, d)}	Třída ošetřování betonu	Teplota povrchu betonu t [°C]			
		t ≥ 25	25 > t ≥ 15	15 > t ≥ 10	10 > t ≥ 5 ^{b)}
rychlý f _{cm,2} /f _{cm,28} ≥ 0,5	třída 2	1	1	1,5	2
	třída 3	1,5	2	2,5	3,5
	třída 4	3	5	7	9
střední 0,3 ≤ f _{cm,2} /f _{cm,28} < 0,5	třída 2	1,5	2,5	4	5
	třída 3	2,5	4	7	9
	třída 4	5	9	13	18
pomalý 0,15 ≤ f _{cm,2} /f _{cm,28} < 0,3	třída 2	2,5	5	8	11
	třída 3	3,5	7	12	18
	třída 4	6	12	21	30

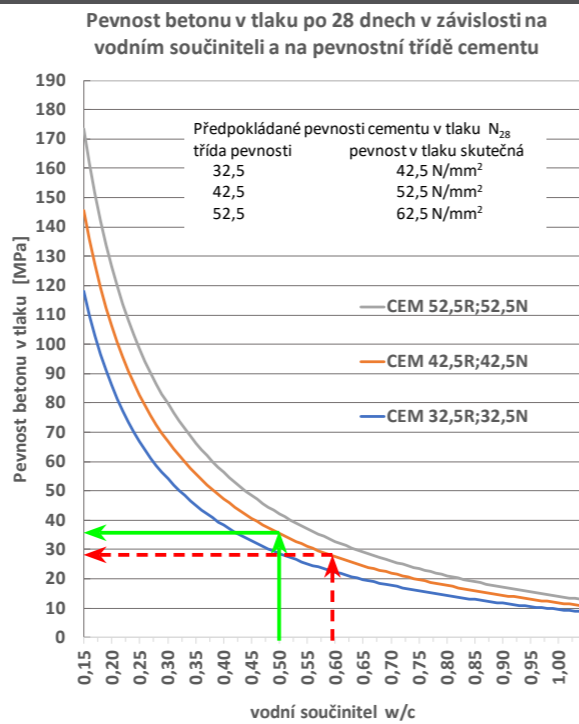
Pro třídu ošetřování 1 je minimální doba ošetřování 12 h.^{a)}

Definice třídy ošetřování				
Třída ošetřování	třída 1	třída 2	třída 3	třída 4
minimální povrchová pevnost betonu % charakteristické pevnosti betonu f _{ck}	bez požadavku	35	50	70

^{a)} plus doba tuhnutí přesahující 5 h
^{b)} Pro teploty nižší než 5 °C se může doba ošetřování prodloužit o dobu rovnou trvání teploty nižší než 5 °C.
^{c)} Vývoj pevnosti betonu je poměr pevnosti betonu v tlaku po 2 dnech k průměrné pevnosti betonu v tlaku po 28 dnech stanovený z průkazních zkoušek nebo založený na známém chování betonu s porovnatelným složením (viz EN 206).
^{d)} Pro velmi pomalý vývoj pevnosti betonu mohou být uvedeny speciální požadavky v prováděcí specifikaci.

Poznámka: Teplota betonu nesmí klesnout pod 0 °C, pokud pevnost v tlaku povrchu betonu nedosáhne minimálně 5 MPa.

Přidání vody do betonu po namíchání na betonárně (například do autodomíchávače) vede ke snížení konečné pevnosti a odolnosti betonu!
Příklad:

PŘÍKLAD DEGRADACE PEVNOSTNÍ TŘÍDY BETONU PŘIDÁNÍM VODY DO BUBNU AUTODOMÍCHAČE

- na betonárně je vyrobeno 5 m³ betonu C25/30
- složení: 330 kg/m³ CEM I 42,5 R; voda 165 kg; w/c = 0,50
- předpokládaná výsledná pevnost betonu po 28 dnech bude 36 MPa - viz zelené šipky
- na stavbě bylo dodávkováno do autodomíchávače 150 l vody = 30 kg/m³ betonu
- hodnota vodního součinitele se zvýší na w/c = 0,59
- předpokládaná výsledná pevnost betonu po 28 dnech poklesne na 28 MPa - červené šipky

Tolerance pro určené hodnoty konzistence				
Metoda	určená hodnota	Rozmezí		
sednutí	určená hodnota [mm]	≤ 40	50 až 90	≥ 100
	tolerance [mm]	± 10	± 20	± 30
stupeň zhutitelnosti	určená hodnota [-]	≥ 1,26	1,25 až 1,11	≤ 1,10
	tolerance [-]	± 0,13	± 0,11	± 0,08
rozliti	určená hodnota [mm]	všechny hodnoty		
	tolerance [mm]	± 40		
sednutí rozliti	určená hodnota [mm]	všechny hodnoty		
	tolerance [mm]	± 50		

PRŮVODCE BETONÁŘSKOU NORMOU ČSN EN 206+A1 a ČSN P 73 2404

Definice

Beton je materiál ze směsi cementu, hrubého a drobného kameniva a vody, s přísadami, příměsmi nebo s vlákny nebo bez nich, který získá své vlastnosti hydratací cementu.

Rozdělení betonu

Beton podle objemové hmotnosti	
Označení	Objemová hmotnost po vysušení v sušárně [kg/m ³]
lehký beton	800 až 2 000
obyčejný beton	2 000 až 2 600
těžký beton	2 600 a více

Označování typového betonu případně doplňující požadavky

Specifikace typového obyčejného betonu				
Beton podle ČSN EN 206+A1 (a ČSN P 73 2404, F1.1)				
C25/30	XF2	CI 0,2	D _{max} 22	S3
pevnostní třída dle T1	stupeň vlivu prostředí dle T2	maximální obsah chloridů dle T3	maximální velikost zrna 8-16-22 mm např. dle T4	konzistence dle T5 (nebo určená hodnota)

Specifikace typového těžkého betonu					
Beton podle ČSN EN 206+A1 (a ČSN P 73 2404, F1.1)					
C25/30	XF2	CI 0,2	D _{max} 22	3100	S3
pevnostní třída dle T1	stupeň vlivu prostředí dle T2	maximální obsah chloridů dle T3	maximální velikost zrna 8-16-22 mm např. dle T4	minimální požadovaná objemová hmotnost [kg/m ³]	konzistence dle T5 (nebo určená hodnota)

Specifikace typového lehkého betonu					
Beton podle ČSN EN 206+A1 (a ČSN P 73 2404, F1.1)					
LC25/28	XF2	CI 0,2	D _{max} 22	D1,6	S3
pevnostní třída dle T1L	stupeň vlivu prostředí dle T2	maximální obsah chloridů dle T3	maximální velikost zrna kameniva 8-16-22 mm např. dle T4	třída obj. hmotnosti dle T6	konzistence dle T5 (nebo určená hodnota)

T6 - Klasifikace lehkého betonu podle objemové hmotnosti						
Třída objemové hmotnosti	D 1,0	D 1,2	D 1,4	D 1,6	D 1,8	D 2,0
Rozsah objemové hmotnosti zkoušené podle EN 12390-7 [kg/m ³]	≥ 800 a ≤ 1 000	> 1 000 a ≤ 1 200	> 1 200 a ≤ 1 400	> 1 400 a ≤ 1 600	> 1 600 a ≤ 1 800	> 1 800 a ≤ 2 000

C25/30	
→	f _{ck, cube} - charakteristická krychelná pevnost betonu v tlaku
→	f _{ck, cyl} - charakteristická válcová pevnost betonu v tlaku
→	C - Concrete (obyčejný a těžký beton), příp. LC pro lehký beton

T1 - Pevnostní třídy betonu v tlaku (platí pro obyčejný a těžký beton)		
Pevnostní třída betonu v tlaku ^{a)}	f _{ck, cyl} (válec) [N/mm ²]	f _{ck, cube} (krychle) [N/mm ²]
C-/5	-	5
C-/7,5	-	7,5
C8/10	8	10
C12/15	12	15
C16/20	16	20
C20/25	20	25
C25/30	25	30
C30/37	30	37
C35/45	35	45
C40/50	40	50
C45/55	45	55
C50/60	50	60
C55/67	55	67
C60/75	60	75
C70/85	70	85
C80/95	80	95
C90/105	90	105
C100/115	100	115

T1L - Pevnostní třídy betonu v tlaku (platí pro lehký beton)		
Pevnostní třída betonu v tlaku ^{a)}	f _{ck, cyl} (válec) [N/mm ²]	f _{ck, cube} (krychle) ^{b)} [N/mm ²]
LC8/9	8	9
LC12/13	12	13
LC16/18	16	18
LC20/22	20	22
LC25/28	25	28
LC30/33	30	33
LC35/38	35	38
LC40/44	40	44
LC45/50	45	50
LC50/55	50	55
LC55/60	55	60
LC60/66	60	66
LC70/77	70	77
LC80/88	80	88

^{a)} Pevnosti jsou definovány jako minimální charakteristické.
^{b)} Pokud jsou stanoveny a zdokumentovány vztahy mezi těmito a referenčními válcovými pevnostmi, mohou být použity i jiné třídy pevnosti.

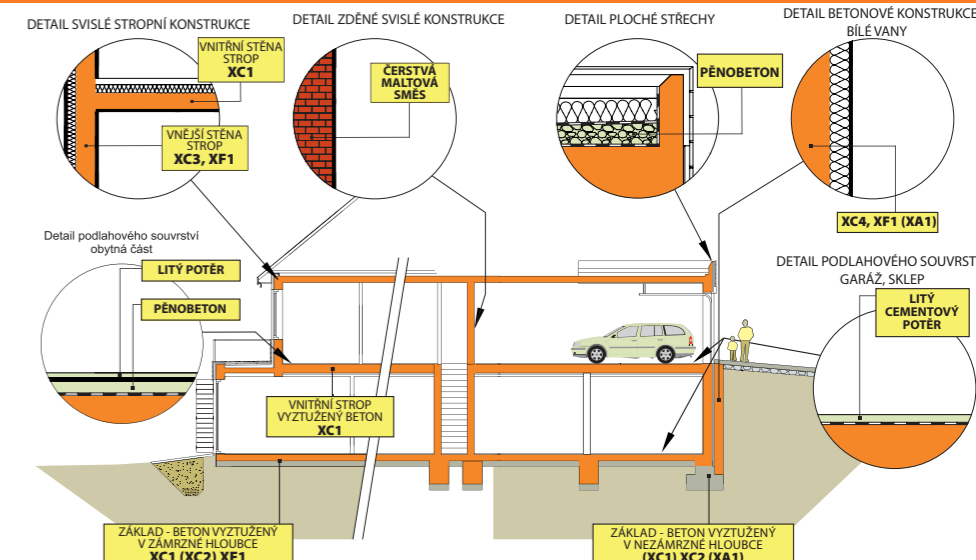
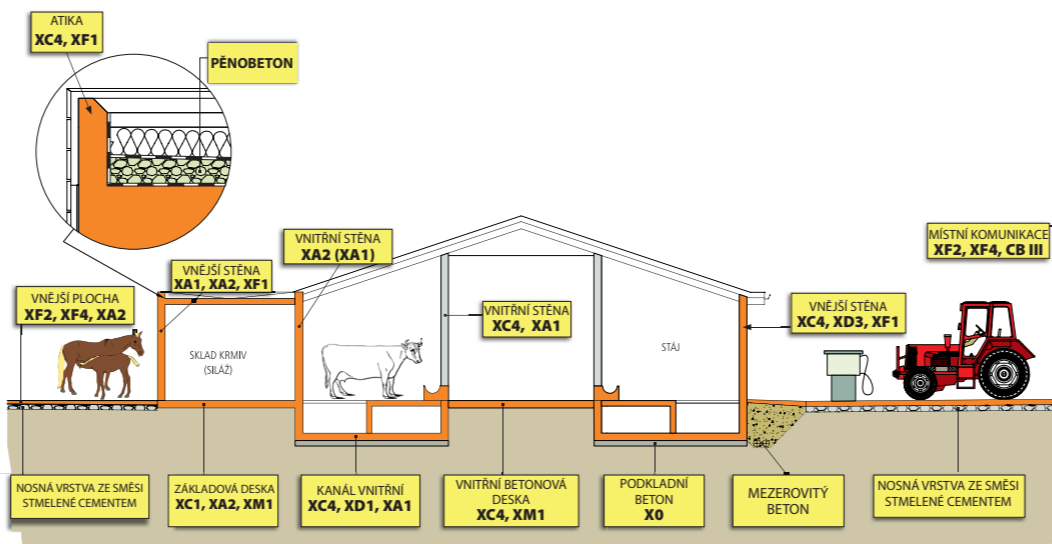
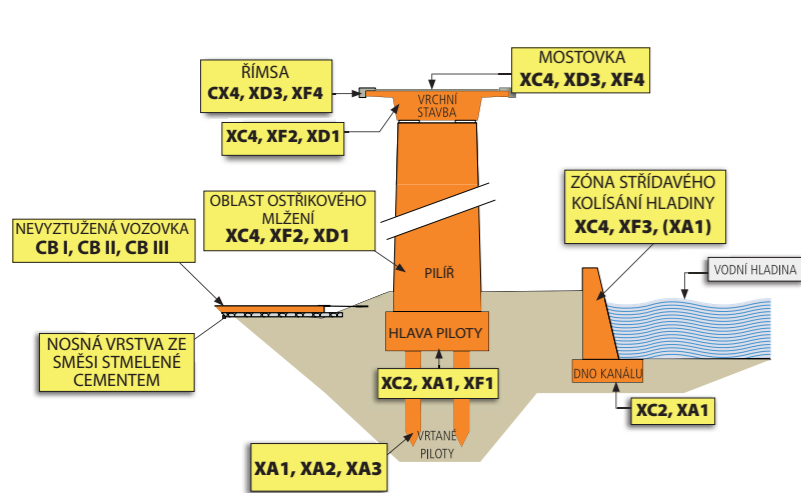
Tento leták je vydáván Svazem výrobců betonu ČR jako informace k aktuální verzi ČSN EN 206+A1 a ČSN P 73 2404.

vydání páté, březen 2020

SVAZ VÝROBCŮ BETONU ČR

Na Zámecké 9, 140 00 Praha 4 - Nusle tel.: +420 246 030 153 e-mail: svb@svb.cz web: www.svb.cz

PRŮVODCE BETONÁŘSKOU NORMOU (ČSN EN 206+A1 - Část 1: Specifikace, vlastnosti, výroba a shoda) a ČSN P 73 2404

T2 - Stupeň vlivu prostředí a mezní hodnoty pro složení a vlastnosti betonu platné v České republice (s předpokládanou životností 50 let)

Stupeň vlivu prostředí	Popis prostředí	ČSN EN 206+A1 a ČSN P 73 2404 (tabulka F.1.1)					ČSN P 73 2404 (tabulka F.1.1)		Informační příklady výskytu stupně vlivu prostředí
		Maximální w/c ^{c)}	Minimální pevnostní třída ^{a)}	Minimální obsah cementu ^{c)} [kg/m ³]	Minimální obsah vzduchu [%]	Jiné požadavky	Max. průsak vody při zkoušce dle ČSN EN 12390-8 [mm] ^{f)}	Odolnost proti ch. r. dle ČSN 73 1326 metoda/počet cyklů/max.odpad [g/m ²] ^{e)}	
X0	bez nebezpečí koroze nebo narušení; všechny vlivy s výjimkou zmrazování a rozmrazování, obrusu nebo chemicky agresivního prostředí; pro beton s výztuží nebo se zabudovanými kovovými vložkami: velmi suché	--	C12/15	--	--	--	--	beton uvnitř budov s velmi nízkou vlhkostí vzduchu; beton základů bez výztuže v prostředí bez vlivu mrazu; beton bez výztuže uvnitř budov; beton chráněný před účinky vnějšího prostředí vrstvou izolace nebo vrstvou jiného stavebního materiálu, který zabrání vnějšímu prostředí přístupu k betonu (např. beton do ztraceného bednění), tato izolace/vrstva musí zajistit plánovanou životnost betonu	
XC	Koroze vlivem karbonatace; beton obsahující výztuž nebo jiné zabudované kovové vložky vystavený ovzduší a vlhkosti								
XC1	suché nebo stále mokré	0,65	C16/20	260	--	--	--	beton uvnitř budov s nízkou vlhkostí vzduchu; beton trvale ponořený ve vodě; části staveb uvnitř budov se střední vlhkostí vzduchu (včetně kuchyní, koupelen a prádeln v obytných budovách)	
XC2	mokré, občas suché	0,60	C16/20	280	--	--	--	povrch betonu vystavený dlouhodobému působení vody; většina základů; části vodojemů	
XC3	středně mokré, vlhké	0,55	C20/25	280	--	--	--	beton uvnitř budov se střední nebo velkou vlhkostí vzduchu; venkovní beton chráněný proti dešti; části staveb, ke kterým má často nebo stále přístup venkovní vzduch, například: haly, vnitřní prostory s velkou vlhkostí vzduchu (kuchyně pro hromadná stravování, lázně, prádelny, veřejné a kryté bazény, stáje a chlévy)	
XC4	střídavě mokré a suché	0,50	C25/30	300	--	50	--	povrchy betonu ve styku s vodou, které nejsou zahrnuty ve stupni vlivu prostředí XC2; vnější části staveb z betonu přímo vystaveného srážkám	
XD	Koroze způsobená chloridy jinými než z mořské vody; beton obsahující výztuž nebo jiné zabudované kovové vložky ve styku s vodou obsahující chloridy, včetně rozmrazovacích solí, ze zdrojů jiných než z mořské vody								
XD1	středně mokré, vlhké	0,55	C25/30	300	--	--	--	povrchy betonů vystavené chloridům rozptýleným ve vzduchu; stavební části dopravních ploch; jednotlivé garáže	
XD2	mokré, občas suché	0,55	C25/30	300	--	50	--	plavecké bazény; beton vystavený působení průmyslových vod obsahujících chloridy	
XD3	střídavě mokré a suché	0,45	C30/37 ^{d)}	320	--	35	--	části mostů vystavené postřikům obsahujícím chloridy; vozovky; betonové povrchy parkovišť; části mostů a inženýrských staveb vystavené postřikům obsahujícím chloridy	
XF	Působení mrazu a rozmrazování (mrazové cykly), s rozmrazovacími prostředky nebo bez nich; mokřý beton vystaven významnému působení střídavého mrazu a rozmrazování								
XF1	mírně nasycen vodou bez rozmrazovacích prostředků	0,55	C25/30	300	--	kamenivo podle EN 12620 s dostatečnou mrazuvzdorností	50	--	svislé betonové povrchy vystavené dešti a mrazu
XF2	mírně nasycen vodou s rozmrazovacími prostředky	0,55	C25/30	300	4 ^{a)}		50	A /75/1250 C /50/1500	svislé betonové povrchy silničních konstrukcí vystavené mrazu a rozmrazovacím prostředkům rozptýleným ve vzduchu, pokud nespádají do prostředí XF4
XF3	značně nasycen vodou bez rozmrazovacích prostředků	0,50	C25/30	320	4 ^{a)}		35	--	vodorovné betonové povrchy vystavené dešti a mrazu; otevřené nádrže na vodu; části staveb v zóně kolísání hladiny sladké vody; přelivná tělesa vodních staveb
XF4	značně nasycen vodou s rozmrazovacími prostředky nebo mořskou vodou	0,45	C30/37	340	4 ^{a)}		35	A /100/1000 C /75/1000	vozovky a mostovky vystavené rozmrazovacím prostředkům; betonové povrchy vystavené přímému postřiku rozmrazovacími prostředky a mrazu; omývaná část staveb v moři vystavená mrazu; lapoly a nádrže u komunikací; betonová svodidla
XA	Chemicky agresivní prostředí; beton vystaven chemickému působení rostlé zeminy a podzemní vody								
XA1	slabě agresivní chemické prostředí	0,55	C25/30	300	--	síranovzdorný cement ^{b)}	50	--	beton vystavený rostlé zemině a podzemní vodě podle tabulky 2 normy; nádrže čistění odpadních vod; jímky odpadních vod (žumpy, septiky); základy staveb v prostředí XA1 podle tabulky 2 ČSN EN 206+A1
XA2	středně agresivní chemické prostředí	0,50	C25/30	320	--		35	--	beton vystavený rostlé zemině a podzemní vodě podle tabulky 2 normy; části staveb v půdách agresivních vůči betonu; základy staveb v prostředí XA2 podle tabulky 2 ČSN EN 206+A1
XA3	silně agresivní chemické prostředí	0,45	C35/45	360	--		20	--	beton vystavený rostlé zemině a podzemní vodě podle tabulky 2 normy; průmyslové čistírny odpadních vod s chemicky agresivními vodami; základy staveb; sklady chemických rozmrazovacích látek a umělých hnojiv; silážní jámy a krmné žlaby v zemědělství; chladič věže s odvodem kouřových plynů; POZNÁMKA: pokud jsou konkrétní hodnoty chemických charakteristik prostředí nepříznivější, než uvádí tabulka 2 ČSN EN 206+A1, musí se beton proti styku s agresivním prostředím navíc chránit sekundární ochranou
XM	Koroze způsobená pohyblivým mechanickým zatížením (obrusem); beton vystaven pohyblivému mechanickému zatížení								
XM1	mírné nebo střední namáhání obrusem: minimální požadavky, včetně pojezdu vozidly opatřenými pneumatikami	0,55	C30/37 ^{ma)}	300	--	speciální zpracování povrchu ^{mb)}	--	--	nosné vyztužené nebo nevyztužené průmyslové podlahy poježděné vozidly s pneumatikami; žlaby akvaduktů
XM2	silné namáhání obrusem: provoz vysokozdvíhacích vozíků, obrus unášenými splaveninami vody při malé rychlosti vody	0,55 0,45	C30/37 ^{ma)} C35/45 ^{ma)}	300 320	--		--	--	nosné vyztužené nebo nevyztužené průmyslové podlahy poježděné vozidly s pneumatikami nebo celogumovými koly vysokozdvíhacích vozíků; stěny a dna kanálů; jezoví pilíře a tělesa jezů
XM3	velmi silné namáhání obrusem: častý pojezd pásovými vozidly, otluk unášenými splaveninami vody při vysoké rychlosti vody	0,45	C35/45 ^{ma)}	320	--		úprava povrchu odolnými materiály ^{mc) md)}	--	--

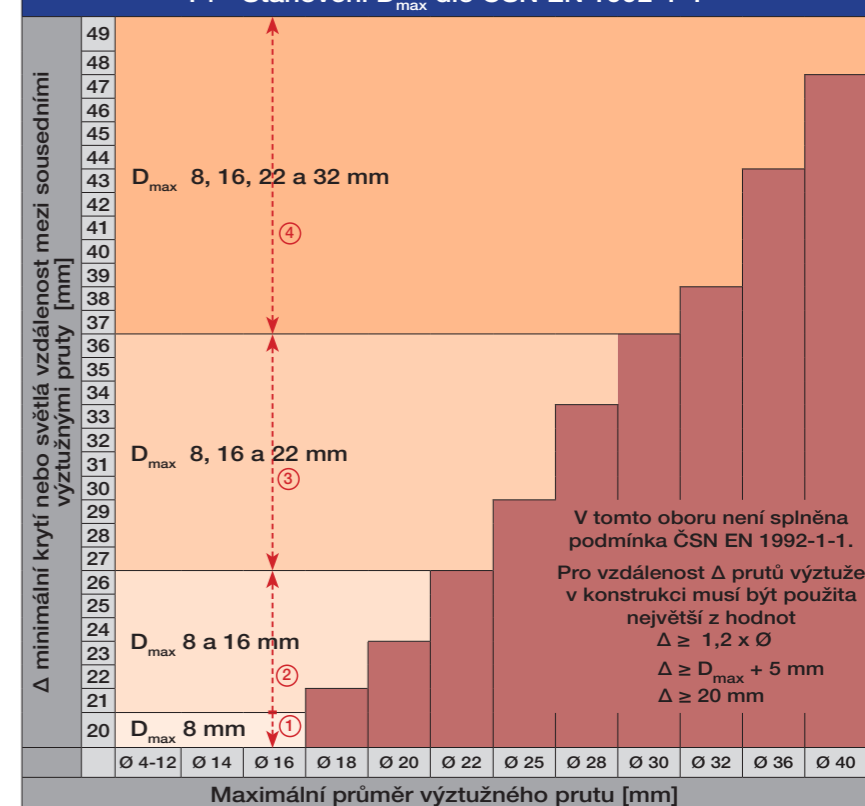
a) Pokud není beton provzdušněn, mají se vlastnosti betonu zkoušet podle příslušné zkušební metody ve srovnání s betonem, u kterého byla prokázána odolnost proti mrazu a rozmrazování (mrazovým cyklům) pro příslušný stupeň vlivu prostředí.
b) Pokud množství síranů vyvolá stupeň vlivu prostředí XA2 a XA3, je nezbytné použít síranovzdorný cement podle EN 197 nebo příslušné národní normy. Podle ČSN P 73 2404 je třeba použít cement dle tabulky F.3 normy.
c) Pokud se používá koncepce k hodnoty, pak se maximální w/c a minimální obsah cementu stanoví podle 5.2.5.2. Mezní hodnoty pro w/c a minimální obsah cementu musí být dodrženy vždy.
d) Pokud se vyskytuje pouze vliv XD3 a vliv XF je vyloučen, lze použít minimální třídu betonu C25/30, pokud je beton provzdušněn podle požadavku pro XF2 až XF4.
e) Platí pouze pro průkazní zkoušky (počáteční zkouška typu).
f) Platí pro konstrukce objektů v přímém styku s vodou. Hodnoty platí, nepožaduje-li specifikátor jiné. Nezkouší se u provzdušněných betonů. Při průkazních zkouškách musí být hodnoty o 20 % nižší.
g) Minimální třída pevnosti byla stanovena ze vztahu mezi vodním součinitelem a třídou pevnosti betonu za předpokladu použití cementu pevnostní třídy 32,5. Minimální pevnostní třída může být stanovena doplňkově.
ma) Při použití provzdušněného betonu je pevnostní třída o jeden stupeň nižší.
mb) vakuováním či hlazením
mc) vsypy
md) Beton vodohospodářských konstrukcí nesmí obsahovat kamenivo uhličitavých hornin. Max. otlučenost dle ČSN EN 1097-2 ≤ 30.
Informační dělení prostředí podle průměrné dlouhodobé relativní vlhkosti vzduchu.
Relativní vlhkost vzduchu:
- velmi nízká: méně než 30 %
- nízká: 30 až 60 %
- střední: 60 až 85 %
- velká: více než 85 %

T3 - Maximální obsah chloridů v betonu

Použití betonu	Obsah chloridů kategorie ^{a)}	Maximální obsah Cl ⁻ k hmotnosti cementu ^{b)} [%]
prostý beton nebo beton neobsahující jiné kovové vložky, s výjimkou korozivodných závesných prvků	Cl 1,0	1
beton s ocelovou výztuží nebo jinými kovovými vložkami	Cl 0,2	0,2
	Cl 0,4 ^{c)}	0,4
beton s předpjatou ocelovou výztuží v přímém kontaktu s betonem	Cl 0,1	0,1
	Cl 0,2	0,2

a) Pro specifické použití betonu závisí použitá kategorie na ustanoveních platných v místě použití betonu.
b) Pokud se do betonu používají příměsi, které se započítávají do obsahu cementu, pak se obsah chloridových iontů vyjadřuje jako procentní podíl chloridových iontů k hmotnosti cementu plus celkové hmotnosti příměsí, které se do cementu započítávají.
c) Předpisy platné v místě použití mohou povolovat jiné kategorie obsahu chloridů pro betony s cementy CEM III.

T4 - Stanovení D_{max} dle ČSN EN 1992-1-1

Příklad - konstrukce je vyztužena pruty, průměr nejsilnějšího prutu je 16 mm:
1. Minimální krytí nebo světla vzdálenost mezi pruty je 20 mm, musí se použít D_{max} 8 mm.
2. Minimální krytí nebo světla vzdálenost mezi pruty je 21 až 26 mm, může se použít D_{max} 8 nebo 16 mm.
3. Minimální krytí nebo světla vzdálenost mezi pruty je 27 až 36 mm, může se použít D_{max} 8, 16 nebo 22 mm.
4. Minimální krytí nebo světla vzdálenost mezi pruty je 37 a více mm, může se použít D_{max} 8, 16, 22 nebo 32 mm.